

KAKO SE UZIMAJU ANTIBIOTICI?

Liječenje antibiotikom traje najmanje od pet do sedam dana. Terapija se ne smije prekidati nakon prvog osjetnog poboljšanja jer postoji mogućnost pojave bakterijskog recidiva. Ove lijekove treba piti dovoljno dugo i u pravoj dozi, jer jedino tada su efikasni u liječenju bakterijskih infekcija.

Zapamtite!

- Uzimajte antibiotike isključivo po preporuci ljekara.
- Uzimajte antibiotike u tačno određeno vrijeme.
- Antibiotike uzimajte isključivo sa vodom ili čajem.
- Ne prekidajte terapiju, bez obzira na poboljšanje.
- Nekontrolisana upotreba antibiotika onemogućava našem organizmu angažovanje njegovih vlastitih imunoloških snaga što vremenom dovodi do razvijanja otpornosti na ove lijekove kada nam oni više ne mogu pomoći u izlječenju bolesti.

ŠTO JE OTPORNOST BAKTERIJA NA ANTIBIOTIKE?

Antibiotici ubijaju većinu bakterija, ali neke bakterije uspiju razviti zaštitu i antibiotici na njih prestanu djelovati. Što se češće uzimaju antibiotici, veća je opasnost od razvoja otpornosti bakterija. Otpornost znači da su mikrobi postali imuni na lijekove za liječenje infekcija.

Do toga dolazi zbog čestog i nepravilnog korištenja antibiotika. Ako bakterije postanu imune na lijekove koji se koriste za liječenje infekcija, liječenje sa drugim antibioticima traje duže, a upotreba jačih antibiotika rezultirat će time da bakterije postanu imune i na te lijekove. Na kraju bismo se mogli naći u situaciji da nemamo više nikakvih lijekova za liječenje infekcija.

KAKO MOŽEMO SPRIJEČITI RAZVOJ OTPORNOSTI BAKTERIJA NA ANTIBIOTIKE?

Razvoj otpornosti na antibiotik ne možemo potpuno spriječiti, ali je možemo usporiti pravilnom upotrebom antibiotika – samo na preporuku i po uputi ljekara.

Treba zapamtiti:

- Antibiotici nisu lijekovi za liječenje gripe i prehlade
- Antibiotik nije lijek za svaku grlobolju
- Antibiotikom se liječe bakterijske infekcije, ne i virusne
- Antibiotik nije lijek za snižavanje tjelesne temperature
- Neracionalna upotreba antibiotika smanjuje njihovu djelotvornost
- Antibiotik treba nastojati uzimati samo kada se odredi uzročnik, odnosno na osnovu antibiograma
- Nepravilnim uzimanjem antibiotika stvaramo otporne bakterije
- Antibiotik treba uzimati samo po preporuci ljekara, u jednakim vremenskim razmacima, dovoljno dugo i u pravoj dozi
- Uzimanje antibiotika prije nastanka infekcije nas neće spasiti od infekcije
- Ne dijelite propisani antibiotik s drugima – to je lijek samo za vas
- Popijte cijelu dozu antibiotika i ne čuvajte za poslije

Za sva pitanja, dodatne informacije, nejasnoće i savjete obratite se ljekaru, farmaceutu, ili direktno Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo.

Web: mz.ks.gov.ba

E-mail: mz@mz.ks.gov.ba

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo zdravstva
Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry of Health

KRAKO
KOMISIJA ZA KONTROLU
REZISTENCIJE NA ANTIBIOTIKE
SARAJEVO

PRAVILNA UPOTREBA ANTIBIOTIKA

ŠTA SU ANTIBIOTICI?

Antibiotici su lijekovi koji uništavaju bakterije ili zaustavljaju njihovo razmnožavanje. Ovi lijekovi nisu djelotvorni protiv virusa koji uzrokuju bolesti kao što je gripa, obična prehlada i akutni bronhitis. Te virusne infekcije obično se rješavaju same od sebe i ne zahtijevaju liječenje antibioticima.

Ako se ne uzimaju na pravilan način, antibiotici donose više štete nego koristi.

ZAŠTO ANTIBIOTIK NIJE KORISTAN U LIJEČENJU KAŠLJA I PREHLADE?

Antibiotik djeluje samo na bakterije, a ne na viruse. Virusne infekcije su puno češće od bakterijskih. Virusi su uzrok prehlade, gripe, većine grlobolja, upala sinusa i kašlja. Kašalj i grlobolja većinom su simptomi virusne infekcije i antibiotik ne može pomoći izlječenju niti ublažavanju simptoma. Antibiotik neće ubrzati izlječenje.

ŠTO UČINITI U SLUČAJU PREHLADE?

Pijte mnogo tečnosti, primjenite kupke nogu i što više se preznajavajte. Nos održavajte čistim, prestanite pušiti, inhalirajte se a protiv bolnog grla uzimajte prirodne biljne sirupe. Prepustite vašem organizmu da se samostalno izbori sa infekcijom, jer sami simptomi vam govore šta treba raditi. Glavobolja i bol u cijelom tijelu je znak da trebate leći i odmarati se. Povišena temperatura do 38°C se ne treba obarati jer organizam na toj temperaturi počinje mobilisati svoje odbrambene snage. Snižavanjem temperature taj proces se zaustavlja.

KADA UZETI ANTIBIOTIK?

Antibiotik uzmete kada vam to propiše ljekar, odnosno ukoliko zaključite da imate bakterijsku infekciju. Prije propisivanja antibiotika treba utvrditi tačnu dijagnozu. Dobijanje tačne dijagnoze podrazumijeva prethodno urađeni bris grla, nosa, uzet uzorak krvi ili mokraće i izradu antibiograma. Antibiogram će jasno dati podatak koja bakterija je u pitanju i na koje antibiotike je osjetljiva.

Tek tada vam ljekar može uključiti terapiju koja ciljno djeluje na bakteriju. Tako izbjegavate mogućnost nepotrebnog uzimanja onog antibiotika koji u datom slučaju ne bi bio efikasan i čije bi uzimanje prošlo bez ikakvih pozitivnih efekata.

U slučaju da je potrebno liječenje početi odmah, ljekar će vam propisati antibiotike širokog spektra djelovanja na osnovu znanja o vjerovatnim uzročnicima i mjestu infekcije. Takva terapija se naziva empirijska.

Zbog toga je veoma važno ispoštovati pravilo da antibiotike ne uzimate samovoljno i napamet.

KADA NE UZIMATI ANTIBIOTIK?

U slučaju da ljekar nije utvrdio bakterijsku infekciju, nema potrebe za antibiotikom.

Antibiotike ne treba uzimati „napamet“, po preporuci nestručne osobe koja je imala slične simptome ili u slučaju svakog povećanja tjelesne temperature. Antibiotici nisu lijekovi za regulisanje temperature (antipiretici), niti su lijekovi za kašalj i bol u grlu. Antibiotici ne djeluju protiv virusa, oni su efikasni samo kod bakterijskih infekcija i to kod tačno određenog soja bakterija. U slučaju virusne infekcije, uzimanje antibiotika u stvari uništava tzv. dobre bakterije, normalne bakterije našeg organizma, slabi odbrambene snage organizma i omogućava jače djelovanje virusa.

KADA TREBA PITI ANTIBIOTIKE?

Antibiotici suzbijaju infekcije izazvane patogenim bakterijama koje izazivaju zapaljenje pluća, zapaljenje bešike i mokraćnih puteva, crijevne infekcije i upalu krajnika. Nekada se korištenje antibiotika jednostavno ne može izbjeći i tada je ove lijekove najbolje uzeti odmah i bez oklijevanja. Slučajevi kada je temperatura tijela veća od 39°C, kada ni nakon pet dana ne dolazi do poboljšanja, kada je kašalj dugotrajan, suh i bolan i kada se javljaju teškoće u disanju, zahtijevaju hitnu ljekarsku intervenciju.

KADA SU ANTIBIOTICI ŠTETNI ZA ORGANIZAM?

Antibiotici mogu biti štetni za organizam ako sami sebi određujete terapiju i dužinu liječenja. Može se desiti da otpornije bakterije prežive i postaju imune na lijek.

Antibiotici mogu ispoljavati neke oblike toksičnosti. Npr. aminoglikozni antibiotici mogu dovesti do oštećenja bubrega i sluha. Antibiotici mogu štetno djelovati i na jetru, organe za varenje i bubrege.

